

troede Ministerier, siden der er vedtaget den Bestemmelse, at der skal tillægges Børnene og Svigerbørnene Fortrinsret til Godset. Jeg har tidt og ved mange Leiligheder udtalt, at jeg ganske og aldeles deler Hensigten dermed, men jeg ingenlunde kunde indvillige i Noget, som kunde betage Fæsterne eller deres Familier Noget af den Udgang, de efter de nærværende sociale Forhold have til paa en lempelig Maade at komme i Besiddelse af en Gaard. Men jeg har tillige bemærket, hvorledes jeg finder, at der er næsten noget Modsigende eller i alt Fald noget aldeles Uklart i den omhandlede Bestemmelse, forsaavidt man deels ikke af denne kan see, om Børnene og Svigerbørnene skulle betragtes som en Eenhed, eller om man kan vælge, hvem af dem man vil, og der deels tillægges ogsaa saadanne Børn fortrinlig Udgang til at kjøbe, som aldeles ikke kunne komme i Betragtning til Fæste, fordi de enten ere aldeles usiftede dertil eller leve i saadanne Forhold og Stillinger, at de ikke kunne attraae det. Af denne Grund maa jeg erklære mig imod den 4de § saavelsom imod de øvrige Bestemmelser i det foreliggende Lovudkast, som have Hensyn til offentlige Stiftelser eller Beneficialrgods, og navnlig til saadant Gods, der forterer under de mig betroede Ministerier.

Formanden: Jeg skal da bede den Retelse gjort, at Forslaget anføres som stillet af Kirke- og Underviisningsministeren istedetfor af Indenrigsministeren.

Ordføreren: Det er af den høitærede Indenrigsminister bemærket, at der med Hensyn til det Fæstegods, som nærmest hører under Indenrigsministeriet, ikke behøves en saadan Lovbestemmelse, som indeholdes i § 4, deels fordi det ikke er noget betydeligt Gods, og deels fordi Salg jævnlige foregaaer og kan foregaae lige godt, hvad enten denne Paragraph findes i Loven eller ikke. Men det er udtalt fra mange Sider og af ærede Medlemmer her i Thinget, som maaskee have endnu notere Kjendskab dertil end jeg, at Salget ikke skeer i nogen stærk Grad, at der ikke afhændes Meget, men tværtimod saare Lidet, og, naar nu denne Lov skulde hjælpe til, at Fæstegodset kunde hurtigere afløses og gaae over til Selveieendom, saa vilde dette Formaal fremmes og

bedre naaes ved, at denne Paragraph bliver staaende i Loven, saaledes som den er indbragt og ved 2den Behandling er vedtagen. Har jeg forstaaet den høitærede Indenrigsminister rigtigt, da blev det ogsaa af ham bemærket, at der, hvad Herlufsholms Gods angik, var særegne Forhold tilstede, saaledes at den høitærede Indenrigsminister ikke kunde opgive nogen bestemt Formening om, hvad han i saa Henseende kunde gaae ind paa, førend han havde erfaret Bestyrerens Formening om, paa hvilken Maade dette Fæstegods bedst kunde gaae over til Selveieendom. Denne Bemærkning forekommer det mig dog, at Landssthinget ikke kan tage meget Hensyn til; thi, om det ikke skulde være convenabelt for og ikke skulde behøve Bestyrelsen for Herlufsholms Stiftelse, at dens Fæstegods gik over til at blive Selveieendom, saa er det vist Noget, som idetmindste mange Godseiere kunne sige, at det ikke con- venerer dem, at de ikke gjerne ville gaae ind derpaa, men at de kun gjøre det, fordi det er et almindeligt Dnsse i Landet, og fordi man troer, at det er et Statsølemed, der bør fremmes, at hele Fæstevæsenet opløses. Dette maa altfaa være en ligesaa vægtig Grund for Bestyrelsen af Herlufsholms Gods som for enhver anden Godsbestyrelse her i Landet. Det er ikke ret heldigt, at Landssthinget ved at fremme dette Forslag ikke synes at kunne bevæge den høitærede Indenrigsminister til at gaae ind paa det Forslag, som er antaget ved 2den Behandling; thi det maa dog være Landssthinget magtpaaliggende, at, naar en saadan Lov udkommer, den da skulde kunne træffe saa at sige alt Fæstegodset i hele Landet, og Loven vil tabe meget betydeligt i sit Værd, ligesom det Diemed, der skulde opnaaes, meget vilde afkræftes, dersom de Godser, der henhøre under de offentlige Stiftelser, skulde være udelukkede fra Lovens Omraade.

Kirke- og Underviisningsministeren: Hvad jeg anmærkede om Herlufsholms Gods, havde ikke Hensyn til, hvad der muligens kunde være personligt behageligt eller ubehageligt for Bestyreren; men det havde Hensyn til, hvad der stemmer overeens med Stiftelsens retlige Natur og med dens Interesse. Det sees ikke, hvorfor der skulde paa-